

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	เครือข่ายการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ลุ่มน้ำแม่ตำ อำเภอเสริมงาม จังหวัดลำปาง	
ผู้เขียน	นายชานรินทร์ ศรีบุญเรือง	
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม)	
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร.ชูเกียรติ ลิสุวรรณ์	ประธานกรรมการ
	ศาสตราจารย์ ดร.อนุรักษ์ ปัญญาวัฒน์	กรรมการ
	รองศาสตราจารย์พิสมัย วิบูลย์สวัสดิ์	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเงื่อนไขและการขยายตัว แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม และวิธีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเครือข่ายป่าชุมชนและสิ่งแวดล้อมอำเภอเสริมงาม โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ วิธีการเก็บข้อมูลใช้การศึกษาข้อมูลจากเอกสารของหน่วยงานและองค์กรต่างๆที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ การเข้าร่วมกิจกรรมของเครือข่าย การร่วมประชุมในเวทีสาธารณะ การประชุมกลุ่ม การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับแกนนำผู้ประสานงานเครือข่าย และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

เงื่อนไขและการขยายตัวของเครือข่าย ในระยะการก่อตัวมีเงื่อนไขคือ ต้องการรวมกลุ่มกันเป็นเครือข่ายในการดูแลรักษาป่า ระยะการขยายตัวมีเงื่อนไขคือ ต้องการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ และปัญหาการบุกรุกทำลายป่า การผลักดันช้างของนายทุนให้ออกไปจากพื้นที่ลุ่มน้ำ และต้องการขยายเครือข่ายให้มีสมาชิกเพิ่มขึ้น และระยะการพัฒนาเครือข่ายมีเงื่อนไขคือ ต้องการร่วมกันทำฝายผสมผสานและการอนุรักษ์ป่าให้ต่อเนื่องจากระยะที่ผ่านมา พัฒนาเครือข่ายให้มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น และต้องการขยายเครือข่ายให้ครบทุกหมู่บ้านในพื้นที่ลุ่มน้ำ กลไกที่ใช้ในการขยายตัวของเครือข่ายระยะการก่อตัวใช้กลไกความเป็นญาติ เป็นเพื่อน เป็นสมาชิกมาปนกิจเดียวกัน ระยะการขยายตัวและระยะการพัฒนาเครือข่ายใช้กลไกที่เพิ่มขึ้นจากระยะการก่อตัวคือกลไกความเป็นเพื่อนสมาชิกอบต.

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมที่เครือข่าย นำมาใช้ในระยะการก่อตัวคือแนวคิดความสัมพันธ์มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม แนวคิดเรื่องความเป็นเครือข่ายในการจัดการ

วิธีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเครือข่าย ในระยะการก่อตั้งใช้การจัด
เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระยะการขยายตัวและระยะการพัฒนาเครือข่ายได้ใช้วิธีการที่เพิ่มขึ้นมาจาก
ระยะก่อตั้ง คือ การตั้งกฎกติกา การปฏิบัติการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การ
ประชาสัมพันธ์ และการประยุกต์ใช้วิธีพิธีกรรมทางศาสนาร่วมกับจารีตประเพณีความเชื่อของคน
ในท้องถิ่นในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ผลที่เกิดขึ้นจากการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเครือข่าย ทำให้สามารถ
แก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ และปัญหาการบุกรุกทำลายป่า รวมถึงสามารถผลักดันช้างของ
นายทุนให้ออกไปจากพื้นที่ลุ่มน้ำได้สำเร็จ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Thesis Title	Natural Resource and Environmental Management Network of the Mae Tum Watershed in Soem Ngam District, Lampang Province	
Author	Mr.Chanarin Sriboonreung	
Degree	Master of Arts (Man and Environment Management)	
Thesis Advisory Committee	Assoc.Prof.Dr.Chukiat Lesuwan	Chairperson
	Prof.Dr.Anurak Panyanuwat	Member
	Assoc.Prof.Pismai Wibulswasdi	Member

ABSTRACT

The purposes of this study were to investigate the conditions, extensions of human and environmental management concepts, and the management of natural resources and environment of the local forest network at Serm Ngam District, Lampang Province. The research collected data by documentary analyses participating in the network's activities, attending public meetings, using focus groups, in-depth interviews with core people, network coordinators and related staff. The analysis and conclusion of the study were as follows:

The conditions of the local forest network at Serm Ngam District in the first stage were need to have network for taking care of the forest, to solve problems of insufficient water sources, forest invasion and devastation, to expel investors' elephants from the areas, and to extend the network. It was aimed extend more members, to build an integrated dam and to continuously preserve the forest, to develop and strengthen the network and to extend the network in order to cover all villages in the area. The study found that the networking mechanisms used in the first stage were family networks, friends, members of the same organization such as the funeral, the second and third stage had been used family networks, friends, members of the same organization such as the village cremation, and friends from members of local governments.

The concepts of human and environmental management of the network used at the first stage were the concepts of human and environment relations, networking, environment preservation, participation. In the second stage, there were concepts of human and environment relations, networking, environment preservation, participation, sustainable development, Buddhism for environment and the traditions and beliefs of northern Thai people. In the third stage, there were concepts of human and environment relations, networking, environment preservation, participation, sustainable development, Buddhism-environment and the traditions and beliefs of northern Thai people, and sufficient economies.

The management methods of natural resources and the environment of the network used at the first stage was the exchange of knowledge, while at the second and third stage included, setting up rules, performing preservation of natural resources and environment, public relations, and adapting Buddhist methods to the traditions and beliefs of the northern people.

The solution of the network management was resulted in solving the problems of insufficient water resources, the invasion and devastation of the forest and expelling investors' elephants from the areas.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved